

AFRY:n selonteko vesihuollon yhtiöittämistä koskevasta selvityksestä

369/00.01.00.03/2019

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto § 16

**Valmistelija
Esittelijä**

Kaupungininsinööri Manne Carla, puh. 040 488 5670
Tekninen päällikkö Jonas Nylund, puh. 050 428 3774
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Teknisten tukipalvelujen jaosto on kokouksessaan 6.3.2019 §:ssä 41 "Teknisten tukipalvelujen organisaation kehittäminen" päättänyt ehdottaa kaupunginhallitukselle vesihuoltolaitoksen yhtiöittämistä koskevan selvityksen aloittamista. Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen kokouksessaan 27.5.2019.

Yhtiöittämisselvitys tilattiin kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti Pöyry Finland Oy:ltä (nykyiseltä AFRY Oy:ltä). Pöyry Finland Oy jätti edullisimman tarjouksen, kun arviointikriteereinä ovat hinta ja referenssit. AFRY käynnisti yhtiöittämisselvitystyön kesäkuussa 2019. Työssä analysoitiin Paraisten kaupungin vesihuollon nykyistä toimintaa sekä yhtiöittämisen vaihtoehtoja kunnan, vesihuollon ja asiakkaan näkökulmasta. Vesihuoltolaitos vastaa talousveden tuottamisesta ja jakelusta sekä jäteveden vastaanottamisesta ja puhdistamisesta toiminta-alueillaan. Vesihuoltolaitoksen vastuulla on lisäksi talous- ja jätevesiverkkojen kehittäminen ja ylläpito.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti yhtiöittämisselvitystyön ohjausryhmän kokoonpano on ollut seuraava: kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, talouspäällikkö Petra Palmroos, yhdyskuntainsinööri Matias Jensen ja kaupungininsinööri Manne Carla. Myös kaupungin tilintarkastaja Andreas Holmgård on ollut läsnä osassa ohjausryhmän kokouksia.

AFRY esitteli selvitystä ensimmäisen kerran ohjausryhmälle 11.2.2020. Esittelyyn osallistuivat tilintarkastaja Andreas Holmgård, kaukolämpöyhtiön hallituksen puheenjohtaja Christel Sonntag, kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaoston puheenjohtaja Markku Orell, vesihuoltopäällikkö Marko Rusi ja tekninen päällikkö Jonas Nylund.

Yhtiöittämisselvityksen esittelyn jälkeen ohjausryhmä päätti edetä sen ehdotuksen pohjalta, jonka mukaan vesihuoltolaitos fuusioituisi kaukolämpöyhtiöön kaupunkikonserniin kuuluvaksi yhtiöksi. Toisena vaihtoehtona oli vesihuoltolaitoksen yhtiöittäminen erilliseksi yhtiöksi, mutta ohjausryhmä ei pitänyt tätä mallia houkuttelevana.

Vesihuoltolaitoksen yhtiöittämisellä tavoitellaan vesihuoltotoiminnan kannalta riittävää itsenäisyyttä, toiminnan tehokkuutta ja vastuiden selkeyttä. Vesihuoltolaitoksen operatiivinen päätöksenteko jakautuu tällä hetkellä kolmen kunnallisen toimielimen kesken: kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaoston, kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston. Päätösprosessit ovat

nykyisessä mallissa usein aikaa vieviä. Yhtiömallissa vesihuoltotoiminnan kaikkien päätösten tekoprosessi olisi yhtiön hallituksen myötä nopeaa ja päätökset voitaisiin panna täytäntöön välittömästi. Yhtiön hallitus voi myös tuoda johdolle aitoa lisäarvoa.

Toinen yhtiöittämisen etu on kustannusvastaavuus talouden hoidossa ja talouden läpinäkyvyys. Tämä hyödyttäisi päivittäistä toimintaa ja talouden seurantaa. Vesitaksat voitaisiin pidemmällä aikavälillä (10 vuoden ennuste) pitää yhtiöittämisen seurauksena alemmalla tasolla verrattuna nykyiseen taseyksikköperusteiseen toimintamalliin. Yhtiöittäminen korostaisi vesihuoltolaitoksen toiminnan ohjaamista liiketaloudellisin perustein niin, että tuloksena saavutetaan kustannustehokkuutta, parempaa palvelua, pitkän aikavälin suunnittelua ja läpinäkyvyyttä talouteen. Yhtiö olisi myös nykytilanteeseen verrattuna houkuttelevampi työnantaja uutta henkilöstöä rekrytoitaessa.

Yhtiöittämisen ja fuusioitumisen riskejä voidaan pitää pieninä saavutettaviin etuihin verrattuna. Kiinteistöistä ja arvopapereista on yhtiöittämisen yhteydessä maksettava varainsiirtovero, mutta näiden taloudellinen merkitys transaktiossa on vähäinen.

Yhtiöittämisessä kaupunki saisi noin 4,6 miljoonan euron myyntivoiton sekä jatkossa taloudellista hyötyä vesiyhtiön omistajatuloutuksen muodossa. Kaupungin saama myyntivoitto tarkentuu vuoden 2020 lopussa, jos yhtiöittämispäätös toteutetaan.

Niin kauan kuin yhtiöllä on perustamislainoja ja se maksaa niistä korkoa kaupungille, tulos voidaan tarkistaa veroneutraaliksi. Pidemmällä aikavälillä yhtiön omistajatuloutus muuttuu osingonjaoksi, jolloin yhtiön on luonnollisesti tehtävä verotettavaa tulosta.

AFRY:n selvityksen mukaan parhaat synergiat toiminnoissa saadaan fuusioimalla vesihuoltolaitos ja kaupungin kaukolämpöyhtiö Paraisten Kaukolämpö Oy yhdeksi yhtiöksi. Toimintojen synergiaetujen arvoksi on arvioitu noin 200 000 euroa vuodessa. Tässä mallissa molemmilla toiminnoilla on erillinen kirjanpito, mikä tarkoittaa kaukolämpöyhtiön talouden seurannan säilymistä läpinäkyvänä. Fuusioituminen ei vaikuta negatiivisesti kaukolämpöyhtiön asiakasmaksuihin.

Fuusioitumismalli turvaa parhaalla mahdollisella tavalla molempien toimintojen tulevaisuuden kaupunkikonsernissa. Vesihuoltotoiminnan maksujen kehitys on nykyiseen taseyksikkömalliin verrattuna maltillisempaa. Molemmat liiketoiminnot yhteen yhtiöön keskittävä fuusioituminen selkeyttää kaupunkikonsernin ohjausjärjestelmää. Vesihuoltolaitoksen fuusioitumisen myötä kaupunki saisi noin 4,6 miljoonan euron myyntivoiton. Vaikutus konsernitasolla on 0 euroa.

Oheismateriaali

AFRY:n yhtiöittämisselvitys

Ehdotus

Esittelijä ehdottaa jaostolle ohjausryhmän suosituksen mukaisesti, että se päättää ehdottaa kaupunginhallitukselle Paraisten kaupungin vesihuoltolaitoksen ja kaukolämpöyhtiön Paraisten Kaukolämpö Oy:n fuusiota siitä saatavien

taloudellisten ja toiminnallisten synergioiden vuoksi.

Päätös

Reijo Kuivamäki AFRY Oy:stä esitteli yhtiöittämisselvitystä ja vastasi esitettyihin kysymyksiin. Tämän jälkeen Paraisten Kaukolämmön hallituksen jäsenet sekä etänä kokoukseen osallistunut Reijo Kuivamäki poistuivat kokouksesta, ja puheenjohtaja avasi keskustelun. Jäsen Christer Friis ehdotti asian palauttamista. Jaosto yhtyi ehdotukseen. Jaosto totesi, että on tarpeen tehdä vaikutusten arviointi, jossa käsitellään muun muassa seuraavia näkökohtia: vaikutukset vedenkuluttajalle ja yhteisölle ja vaikutukset demokratiaan eli päätöksentekoon, investointeihin, mahdollisiin kriisikuntakriteereihin, henkilöstöön ja vesilaitoksen tuleviin kehittämissuunnitelmiin. Jaosto toivoi yksityiskohtaisempaa tietoa arvioituista synergiavaikutuksista.

Tiedoksianto

Kaupungininsinööri M. Carla, vesihuoltopäällikkö M. Rusi, hallituksen puheenjohtaja Christel Sonntag
